

Великі батьки

Г'ячеслав Складенко
і його діти

З 2008 року в третю неділю вересня в Україні відзначають Всенародний день батька

Неможливо переоцінити значення батька в родині, однак, на жаль, у сучасному світі не кожен чоловік здатний зрозуміти всю глибину відповідальності за долі власних дітей. Тему актуальності ролі батька нині «Вісник» досліджував на конкретних прикладах.

Місія – батько

Щоб дитина зростає гармонійною та успішною особистістю, з народження вона має отримувати однакову кількість уваги й любові обох батьків. Це аксіома. Насправді в умовах сучасності це природне право має не

кожна дитина, і причин тому багато. Насамперед – економічних і соціальних. Тому Кабінет Міністрів затвердив Державну цільову соціальну програму підтримки сім'ї до 2016 року.

Як наголосила із цього приводу міністр соціалітики Наталія Корольська, необхідність розробки програми обумовлена низкою проблем, що існують в українських родинах. «В останні роки кількість розлучень становить понад 60% від зареєстрованих шлюбів: наприклад, у 2013 році на 278,2 тис. шлюбів припадає 169,2 тис. розлучень», – повідомляє міністр. А це означає, що тисячі дітей опиняються в неповних родинах і зростають без батьківського тепла. Нині в наші держави понад два мільйони неповних сімей: у більшості з них діти не знають, що таке обійми батька. Однак ця цифра – докір не лише чоловікам. Адже вони часто втрачають свою батьківську відповідальність через матерів, які зазвичай перетягають виховну ковдру на себе і добровільно хапаються за все, що стосується особистості дитини.

Тому все частіше експерти говорять про те, що нові родини мають засновуватися на

паритетних стосунках з однаковим розподілом батьківських ролей і сімейної праці. Усі пам'ятають, як свого часу прем'єр-міністр Великобританії Тоні Блер брав відпустку на три місяці для догляду за дитиною. Ми, українці, правду кажучи, сприйняли цей факт як якусь екзотику. Але державний діяч вищої ланки зробив це ще й для того, аби був приклад нації. Суспільство має прагнути прийняти ці правила. Та щоб виникло бажання, спочатку потрібно зрозуміти, а щоб зрозуміти – це ідеї необхідно пропагувати.

Є відомості про те, що пересічний український батько витрачає на догляд за своєю дитиною тільки чотири хвилини на день... І все-таки є в наших країні приклади сімей, у яких функція турботи про дітей під впливом тих чи інших обставин добровільним вантажем лягла на плечі батька. Таких батьків нині мало. Мабуть, їх усіх можна вважати еталоном хорошого батька. Відповідальність, життєва стійкість, безмежна любов до дітей, непохитна віра в себе – усе це лише деякі з якостей, якими повен володіти батько-вихователь. Адже, за словами В. Сухомлинського: «Будь-якого

працівника – від сторожа до міністра – можна замінити таким самим або ще більш здібним працівником. Хорошого ж батька замінити таким самим хорошим батьком неможливо». Тому Міністерство соціальної політики України все активніше займається популяризацією в суспільстві моделі «хорошого батька». Як же вдається сучасним чоловікам виконувати непросту й відповідальну місію батьківства? В Україні є гідні приклади.

Батько-герой

У пошуках «моделі хорошого батька» ми довідалися про родину Вячеслава Скіяренка, який після раптової смерті подружжя вже понад сім років самотужки виховує сімох дітей. Жителі міста Славутич запевняють: їхній земляк заслуговує звання «Батько-герой». Вячеславу 42 роки. Стрункий і доглянутий, чоловік не справляє враження втомленою проблемою вдвця. Діти вже доросли: від 12 до 19 років, із них, майже як у мультику нашого дитинства, – чотири синочки і три крихітки-дочки.

трібно і нагодувати, і зодягнути... Пощастило й у тому, що керівництво станції з розумінням ставиться до нелегкої сімейної ситуації. Вячеслава усі в місті поважають, місцева влада намагається допомогти: надали родині котедж. До речі, усі майже всі займаються музикою і грають кожен на своєму музичному інструменті. Тому нудно ці дружні компанії не буває. Старші хлопчики вже розпочали трудовий шлях, хтось із дітей вчиться ще в школі, а хтось вже у технікумі. Отже, у багатодітного батька ростуть помічники.

Жар батьківського серця

Про єпископа Банченського, вікарія Чернівецької єпархії, архимандрита Лонгина ніхто не тільки в Україні. Батько трьох власних дітей, він усиновив 32 дітей і взяв під опіку ще майже 400. Лонгин – чернець ім'я щеї дивної людини, а в миру він – Михайло Васильович Жар, Герой України.

А почалося все в 1994 році, коли відкрився монастир, настоятелем якого став протоієрей Михайло Жар. До цього він був настоятелем

Молниць, що за два кілометри, виникла ідея побудувати там будинок. У монастирі – своє життя, а дітям потрібен стадіон, де можна побігати, пострибати. «Хіба можна позбавляти дітей того щастя, що їм дав Бог? – каже отець Лонгин. – Адже якщо зараз ми їм не дамо усього цього, то марно потім казатимемо, що одягали, годували, забезпечували їм щасливе життя. Дітям потрібно віддати усе краще». Водночас він завжди говорить своїм вихованцям: «Ваша мама – найкраща, найкрасивіша. Просто у житті їй довелося дуже важко». Священик вважає, що діти не повинні бути жорстокими до своїх батьків, навіть якщо виростили без них.

На кошти спонсорів у Банчанах побудували справжнє дитяче містечко. Звели три різнобарвні корпуси: для хлопчиків, дівчаток і ВІЛ-інфікованих дітей. Тут – трапезна з кухнею, і басейн, і сауна, і теплиця, і стадіон зі спеціальним покриттям, щоб дітлахи мали змогу кататися на роликах. Увесь простір містечка – немов просякнутий сімейним теплом і ніжною турботою. Діти радісно вітають гостей, усміхаються, хапають за руки й запрошують до гри. У кімнатах – нові гарні меблі, килими, безліч іграшок. Тут дуже затишно і навіть пахне по-домашньому. За вихованцями доглядають 100 послушниць із сусіднього жіночого монастиря і 90 найманих Михайлом Жаром мирянок з педагогічною освітою. Щоранку, поки діти ще бачать солодкі сни, на кухні вже готують сніданок для великої родини. Це не дитячий будинок. Це будинок, де живуть діти різного віку. Але й притулком називати цей заклад не можна. Це – велика сім'я, де всі діти зігріті любов'ю.

Михайло Жар виріс сиротою. І пообіцяв собі, що коли подорослішає, обов'язково безкоштовно працюватиме в дитячому притулку. Так воно й сталося. Для всіх своїх дітей він – батько. Спочатку діти називали його Михайлом або дядьком Михайлом (до прийняття обітниц). Йому було приємним будь-яке звертання до нього, як старшого, адже головним для нього було не звання «батько», а допомога ближньому, як цього вчить Господь. ▶

Нині в понад 40 країнах світу відзначають День батька, що є підсумковою ланкою масштабної державної політики.

Коли до осені прийшло лихо, Вячеславу й на думку не спадало щось на кшталт: куди подіти дітей? Та й що вирішувати, якщо йдеться про рідних малят? «Наш тато класний», – з ніжністю говорять про нього діти. Уся родина щовечора ходить на стадіон. Вячеслав вважає, що здоров'я треба зміцнювати в дитинстві, тому з дітьми бігає, стрибає, грається. І взагалі, у них сімейна футбольна команда: крім батька із чотирма синами, до неї належать друзі дітей. Усім також традиційними є активний відпочинок і подорожі. Побували вже у Львові та Києві, у Карпатах і Криму. Можуть просто зібратися й піти до лісу на шашлики. До речі, смачно готує не тільки батько, а й діти. Адже мама була вправна кулінарка. «Тато раніше взагалі не вмів готувати, а тепер такий борщ варить! Ще смачніший, ніж мамин», – діляться секретом дівчатка.

«Одразу після смерті тата, звичайно, важко нам було. Дуже допомагали друзі, бабусі й дідусі. Але потім ми самі навчилися піклуватися про себе. Я сім'янин. Просто почав ще більше часу й сил приділяти дітям. Вони розуміли, що меш нелегко, і намагалися у всьому допомагати», – розповідає про пережите Вячеслав. Усе життя він працює на Чорнобильській атомній електростанції, а якщо видається нагода, намагається підробляти. Адже сімох дітей по-

же жіночого монастиря в Боянах, де перебуває чудотворна ікона Боянської Божої Матері, яка наставляє до почину надавати догляд немічним старим. Це й відштовхнуло священика до створення притулку ще в Боянах. Надалі досвід з організації й налагодження роботи притулку згодився отцю Лонгину вже в процесі створення чоловічого монастиря в Банчанах. У новому монастирі створено притулок для бездомних і немічних старих.

Але водночас із будівництвом притулку для людей похилого віку на Буковиші почали відбуватися справжні дива: незабаром після відкриття монастиря ченці знаходили біля воріт... дітей. Настоятель монастиря, тоді ще протоієрей, Михайло Жар відразу ж почав збирати документи для всиновлення одного хлопчика, потім ще двох. «А далі – ще цікавіше: бувало, по п'ять, а часом і по 10 дітей всиновлював, щоб вони не загинули в цьому жорстокому світі. Але цим усе не скінчилося, тому що залишених і підкинутих ставало все більше», – розповідав в інтерв'ю «Віснику» «великий батько».

Спочатку діти жили на території чоловічого монастиря. Коли родина збільшилася до 60 дітей і старші пішли до школи, розташованої в селі

Дитячий будинок у Молниці

► «Одного разу я взяв двох хлопчиків. Ми їхали в авто, діти гралися. Їхній діагноз – дитячий параліч. Один із них каже: «А можна називати тебе татом?» Сказати таке, коли минуло дві години, як я забрав їх із того будинку (інтернату)... Відповісти «ні» – означало відмовити, зробити їм боляче. І тоді я вирішив – так, можна. Вони закричали: «Ура, тато!» Так мене і почали називати. Я дуже їх люблю, навіть не знаю, як висловитися... Я заради них живу. Не тільки імена їх знаю, але і горе їхнє, і душу».

Діти ж розповідають, що, порівняно з інтернатами, тут достоту сімейна атмосфера. І батько в них один – отець Лонгин. Дітлахи тут не сусиди-сієвмешканці, вони один одному – справжні брати і сестри. Усі діти отця Лонгина добре навчаються в школі, багато грають на музичних інструментах, дехто співає в хорі у своєму прибудинковому храмі, побудованому на честь їхньої покровительки – ікони Божої Матері «Усіх скорботних Радість». У теплу пору року діти допомагають дорослим – працюють на городі, на кухні, прибирають територію навколо своїх будиночків, допомагають доглядати за квітами на клумбах у себе й на монастирському дворі.

Ще однією важливою подією для монастиря стало відкриття наприкінці 2011 року будинку і вадів. За рішенням Президента України Віктора Януковича його побудовано на кошти спонсорів, та у перспективі він стане державним. Цього дуже хоче отець Лонгин. Під його опікою перебувають понад 120 дітей-інвалідів, найстаршому 20 років, а молодньому – один рік. Кожен – окремий біль: глухі, сліпі, з важкими ураженнями

нервової системи та іншими проблемами, з якими навіть люблячим батькам впоратися іноді неможливо. Єпископ і монастирська братія роблять свою справу заради того, щоб сирітських сліз було менше. Їхнє служіння – приклад християнського ставлення до проблеми нездолених дітей у нашій країні. Та про притулок завжди пліткували, і офіційні інстанції частенько відвідують «велику родину» в пошуках недоліків. Однак священник ставиться до цього по-філософськи, адже скільки не приїжджало комісії, жодного разу перевірки не виявили будь-яких недоліків.

Дружина отця Лонгина також прийняла обітницю. Священик, як і раніше, залиняється багатодітним батьком і настоятелем Свято-Вознесенського монастиря, а матінка Соломія опікується ВІЛ-інфікованими ді-

Талановитий організатор, отець Лонгин, до речі, співпрацює з великою кількістю людей в Україні та за її межами. Один лише приклад: діти завжди одягнені в гарній і новий одяг. Виявляється, з однією турецькою фірмою панотець уклав контракт на постачання одягу для дітей потрібних розмірів. Та й це не межа мрії «великого батька», який із вражаючою точністю втілює їх у життя.

Отець Лонгин продовжує брати під свою опіку малюків, поповнюючи таким чином свою «велику родину», тому що багато вихованців уже вперли із гнізда – навчаються у вишах, створюють сім'ї, народжують дітей. Життя триває, але «великому батьку» нелегко усвідомлювати дорослішання дітей, які колись були зовсім безпомічними: «Я інколи так міркую: у мене три інфаркти, 12 операції,

тими. Корпус для них відкрили в 2009 році, і тут мешкають уже 80 дітей, привезених святим отцем з дитячих будинків з усієї України. Дітлахи потребують постійного медичного обстеження, тому в притулку створено дитяче відділення обласного центру СНІДу. На базі притулку створено регіональний СНІД-центр, який співпрацює з фондом «АНТИСНІД». До речі, тут смертельний діагноз навчилися зцілювати любов'ю. Нині в притулку вилікували близько десяти дітей, цьому є офіційні підтвердження. Хіба це не диво? Звичайно, і чудеса трапляються, проте відбувається зцілення завдяки безкорисливій щирій любові усіх дорослих, які самовіддано допомагають цим дітям.

а діти мене рятують. Вони мені життя додають, моляться за мене. І з Божою допомогою несемо хрест усі разом». Дорослі діти стають лікарями і вчителями, щоб допомагати батькові. Але хіба ж можна в наш час побудувати будинок на зарплату вчителя або лікаря? От «великий батько» й допомагає своїм уже «великим» дітям, чим може. «Загибти дітей на півшляху – великий гріх. Зараз ми будуємо 10 будинків. Але скоро будуть й нові весілля. Щоб забезпечити усіх житлом, я орендував землю в Чернівцях. Якщо Господь допоможе, скоро зведемо багатоквартирний будинок. Я молю Бога, щоб він дарував мені онуків – не менше двохсот. Тоді буде велика родина. І велика Україна».

Яна ПАНІНА

(«Вісник»)

